

การส่งเสริมกลุ่มอาชีพสานแข่งไม้ไผ่

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย จังหวัดราชบุรี

ตำบลท่าเคยมีพื้นที่เชิงเขาซึ่งเป็นป่าเบญจพรรณที่มีความสมบูรณ์ค่อนข้างมาก มีไม้เศรษฐกิจหลากหลายชนิด เช่น ไม้เต็ง ไม้รัง และไม้เนื้อแข็งอื่นๆ ประกอบกับมีไม้ไผ่ป่าขึ้นอยู่เป็นจำนวนมาก ชาวบ้านบางส่วนมักเข้าไปตัดไม้เนื้อแข็งเพื่อนำมาเผาถ่านขาย ซึ่งเป็นเรื่องผิดกฎหมาย แต่ก็ยังมีชาวบ้านส่วนหนึ่งทำอยู่อย่างต่อเนื่อง

องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย ประสานกลุ่มอาชีพ และ คณะกรรมการชุมชน จึงปรึกษารัฐกิจกันเพื่อหาแนวทางแก้ไข และ จัดเวทีประชาคมเพื่อระดมความคิดจากชาวบ้าน ซึ่งได้ข้อสรุปร่วมกันว่าการส่งเสริมอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชนจะสามารถแก้ปัญหาได้ และอาชีพที่เหมาะสมได้แก่ การจักสานแข่งไม้ไผ่ เนื่องจากชาวบ้านในตำบลมีภูมิปัญญาและฝีมือในการจักสานสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ โดยเฉพาะการสานแข่ง ซึ่งมีกลุ่มอาชีพจักสานแข่งอยู่แล้ว 2 กลุ่ม ในหมู่ 6 บ้านท่าเคย และหมู่ 10 บ้านหนองหิน ประกอบกับในพื้นที่มีไม้ไผ่ป่าขึ้นอยู่ตามธรรมชาติเป็นจำนวนมาก และเป็นทรัพยากรที่สามารถเกิดขึ้นทดแทนของเดิมที่ถูกตัดไปใช้งาน

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: สวนผึ้ง

จังหวัด: ราชบุรี

ประชากร: 6,314 คน

พื้นที่: 107 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
องค์การบริหารส่วนตำบล

การเลือกตั้ง : ทางตรง

วิถีใหม่

ในปี 2546 อบต.ท่าเคย ได้จัดทำ “โครงการส่งเสริมอาชีพกลุ่มจักสานแข่งไม้ไผ่” เพื่อมุ่งสร้างงาน และสร้างรายได้ให้กับชาวบ้าน เพื่อลดปัญหาการลักลอบตัดไม้มาเผาถ่านขาย ซึ่งเป็นการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอันเป็นสมบัติส่วนรวมของตำบลท่าเคย

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. จัดฝึกอบรมการจักสานแข่งไม้ไผ่ โดยขอความร่วมมือไปยังชาวบ้านที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน 10 คน มาเป็นวิทยากรทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้สนใจ มีผู้เข้าร่วมจำนวน 15 คน
2. ตั้งกลุ่มอาชีพสานแข่งไม้ไผ่ มีสมาชิกจำนวน 14 มีการระดมทุนเพื่อเป็นทุนส่วนหนึ่งในการดำเนินงาน ระดมทุนๆ ละ 50 บาท เป็นเงิน 700 บาท
3. สมาชิกกลุ่มที่มีเวลาว่างจากงานหลักจำนวน 6 คน ช่วยกันสานแข่ง โดย อบต. จัดหาตลาดและนำไปจำหน่ายให้ ในบางครั้งก็มีผู้เป็นตัวแทนจำหน่ายมารับซื้อ ซึ่งมีการจำหน่ายไปแล้ว 2 งวด งวดแรกได้กำไรประมาณ 1,000 บาท และงวดที่สองได้กำไรประมาณ 500 กว่าบาท รวมสองงวดสมาชิกได้เงินปันผลจากกำไรคนละ 300 บาท และกลุ่มมีเงินหมุนเวียน 800 บาท

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน	อบต. ท่าเคย สนับสนุนงบประมาณ จำนวน 31,000 บาท - ค่าอาหารในการจัดฝึกอบรม 3,000 บาท - ค่าวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักรตอก และไม้ไผ่ 28,000 บาท
การระดมทุน/การระดมทุน	สมาชิกจำนวน 14 คน ระดมทุนเป็นเงินหมุนเวียนของกลุ่ม หุ้นละ 50 บาท รวมเป็นเงิน 700 บาท เพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ประกอบต่างๆ ที่ต้องใช้ในการจักสาน
อุปกรณ์/เครื่องมือ	1. เครื่องจักรตอก 1 เครื่อง 2. ไม้ไผ่ 500 – 1,000 ลำ 3. สายพลาสติกใช้ทำหูกหวี 4. รองแบบในการขึ้นรูปแข่งทุกขนาดเท่าจำนวนสมาชิก 5. เหล็กตัวแอลแบบแบนปลายใช้ในการพับปากแข่ง
บุคลากร	1. ชาวบ้านที่มีความรู้ ความชำนาญในการจักสานแข่งเป็นวิทยากร ฝึกอบรม จำนวน 10 คน / 5 วัน 2. สมาชิกกลุ่มสานแข่งไม้ไผ่ จำนวน 6 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
กรกฎาคม - สิงหาคม 2546	- อบต.ท่าเคย ผู้นำกลุ่มอาชีพ และกลุ่มผู้นำชุมชน ประชุมปรึกษาหารือในประเด็นปัญหา และจัดเวทีประชาคมให้ชาวบ้านร่วมระดมความคิดเห็นในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น - ร่างโครงการและเสนอต่อสภา อบต. เพื่อขออนุมัติงบประมาณ ซึ่งได้รับการอนุมัติงบประมาณ จำนวน 31,000 บาท	- อบต.ท่าเคย/กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน/คณะกรรมการชุมชน/ผู้นำกลุ่มอาชีพ - ปลัด อบต.ท่าเคย/คณะกรรมการชุมชน
สิงหาคม 2546	- จัดฝึกอบรมการจักสานแข่งไม้ไผ่และผลิตภัณฑ์อื่นๆ โดยวิทยากรซึ่งเป็นชาวบ้านที่มีความรู้ ความชำนาญด้านการจักสานผลิตภัณฑ์จากไม้ไผ่ จำนวน 10 คน ทำการฝึกอบรมให้แก่ผู้สนใจ - จัดตั้งกลุ่มอาชีพสานแข่งไม้ไผ่ มีสมาชิก จำนวน 14 คนช่วยกันระดมทุน หุ้นละ 50 บาท เป็นเงิน 700 บาท เพื่อใช้ซื้อวัสดุ อุปกรณ์ในการสานแข่ง	- อบต.ท่าเคย/วิทยากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น/คณะกรรมการชุมชน - อบต.ท่าเคย/สมาชิกกลุ่ม
กันยายน 2546 - ปัจจุบัน	- สมาชิกกลุ่มอาชีพสานแข่งไม้ไผ่ จำนวน 6 คน ดำเนินการจักสานแข่งไม้ไผ่ - อบต. ท่าเคย/การติดต่อตลาด พร้อมทั้งจัดจำหน่าย ผลิตภัณฑ์จากกลุ่มจักสานแข่ง	- สมาชิกกลุ่มจักสานแข่ง - อบต.ท่าเคย/ คณะกรรมการชุมชน

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. ชาวบ้านบางส่วนมักเข้าไปตัดไม้เนื้อแข็งเพื่อนำมาเผาถ่านขาย ทำให้สภาพป่าไม้ในตำบลถูกทำลาย
2. ชาวบ้านว่างงานหลังจากการทำเกษตร จึงทำอาชีพเสริมด้วยการรับจ้างตัดไม้และขนไม้ ซึ่งทำให้มีการแพร่ระบาดของยาเสพติดในกลุ่มของชาวบ้านที่ใช้แรงงาน

หลังการดำเนินการ

1. สามารถลดปัญหาการตัดไม้ทำลายป่าลงได้ ชาวบ้านตระหนักในคุณค่าของป่ามากขึ้น เช่น ไม่ตัดไม้เนื้อแข็งและต้นไม้ที่ยังเล็ก เป็นต้น
2. การแพร่ระบาดของยาเสพติดลดลง เกิดกลุ่มอาชีพจักสานแข่งไม้ไผ่ ซึ่งที่ผ่านมามีสมาชิกมาทำงานจำนวน 6 คน มีรายได้เสริมจากการสานแข่งไม้ไผ่ ประมาณ 300 บาท / คน / 2 งวด

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ชาวบ้านทั่วไปยังไม่เข้าใจในตัวโครงการดีนัก	1. ทำการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ซึ่งสมาชิก อบต. ช่วยกันรณรงค์ ชี้แจงทำความเข้าใจ โดยใช้หอกระจายข่าวและการบอกต่อกันไป
2. ไม้ไผ่ ไม้รวก มีราคาสูงถึงลำละ 10 – 12 บาท ทำให้ต้นทุนสูง จึงไม่สามารถผลิตแข่งต่อไปได้	2. อบต. กำลังพยายามหาทางช่วยเหลือ โดยจะทำหนังสือขออนุญาตตัดไม้ไผ่ไปยังสำนักงานป่าไม้จังหวัด
3. การใช้วัตถุดิบไม้ไผ่ เป็นของป่าการใช้มีระเบียบขั้นตอนมาก และมีบทลงโทษ	3. กลุ่มอาชีพและ อบต. ประสานเพื่อการผ่อนผันในการนำมาใช้เป็นวัตถุดิบของกลุ่มอาชีพ
4. คุณภาพของผลิตภัณฑ์ยังไม่ได้ตามมาตรฐานตามที่ตลาดต้องการ	4. ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและปรับปรุงตามที่ได้รับการเสนอแนะจากผู้ซื้อ
5. มีการแข่งขันทางการตลาดมาก	5. หาสถานที่จำหน่ายใหม่

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ความสนใจในการทำงานและความเสียสละเพื่อชุมชนของผู้นำ
2. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในท้องถิ่นอย่างคุ้มค่า ด้วยวิธีการจัดการที่เหมาะสมสอดคล้องกับวิถีชีวิตและภูมิปัญญาของชาวบ้าน
3. มีการพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ตรงตามที่ได้รับการสั่งซื้อและตลาดต้องการ
4. จำหน่ายจากแหล่งจำหน่าย/ผู้เข้ามารับซื้อผลิตภัณฑ์มากพอ ทำให้มีรายได้ต่อเนื่อง
5. วัตถุดิบที่ใช้ในการจัดทำมีราคาถูก

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายองอาจ แดงสัน
ตำแหน่ง : นายกองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย
ที่อยู่ : หมู่ 10 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 70180
โทรศัพท์ : (032) 228-718-9, (01) 856-5147

ชื่อ-นามสกุล : นายสีหชัย นิลสุข
ตำแหน่ง : ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
หน่วยงาน : องค์การบริหารส่วนตำบลท่าเคย
ที่อยู่ : หมู่ 10 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 70180
โทรศัพท์ : (032) 228-719-9

ชื่อ-นามสกุล : นายทองหล่อ โพธิ์จินดา
ตำแหน่ง : ประธานกลุ่มแม่บ้านสานแข่งไม้ไผ่
ที่อยู่ : หมู่ 10 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 70180
โทรศัพท์ : (032) 364-292

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีใหม่ : พ.ศ. 2546

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	องค์การบริหารส่วนตำบล
สถานที่ตั้ง	หมู่ 10 ตำบลท่าเคย อำเภอสวนผึ้ง จังหวัดราชบุรี 70180
ขนาดพื้นที่	107 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	6,316,232.68 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 6.22% เงินเดือน ค่าจ้างประจำ 5.45% ค่าจ้างชั่วคราว
งบประมาณรายได้	7,702,480.37 บาท (ปีงบประมาณ 2546) 6.79% จัดเก็บเอง 65.44% รัฐจัดเก็บให้ 27.77% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	11 คน 3 คน พนักงานท้องถิ่น 1 คน ลูกจ้างประจำ 7 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	6,314 คน
จำนวนครัวเรือน	1,289 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	23,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ตำบลท่าเคยมีพื้นที่ ประมาณ 66,875 ไร่ แบ่ง ออกเป็น 13 หมู่บ้าน ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไป เป็นที่ราบเชิงเขา มีลำห้วยท่าเคยไหลผ่าน การ คมนาคมสะดวก มีถนนสายหลักคือ ทางหลวงสาย ราชบุรี – ฝายก สภาพพื้นที่เหมาะแก่การเพาะปลูกพืช ไร่ พืชสวน ตลอดจนการปลูกป่าเศรษฐกิจ อาชีพหลัก ของประชาชนจึงได้แก่ การทำสวน ทำไร่ มีอาชีพเสริม คือ การรับจ้างทั่วไป